

JELEN/LÉT 2025

Magyarországi Nemzetiségi Színházi Fesztivál

A Magyarországi Szerb Színház szervezésében, a Magyarországi Nemzetiségi Színházi Szövetség és a Magyar Teátrumi Társaság szakmai támogatásával megvalósuló nemzetiségi színházi eseménynek immár hagyományosan, nyolcadik alkalommal adott otthont a Nemzeti Színház. Idén március 24-30. között találkoztak a tizenhárom hazai nemzetiség előadó-művészei, hogy együtt ünnepeljék gazdag színházi kultúrájukat, hagyományaikat és bemutassák színpadi alkotásaikat. Ez a rendezvény azért is különleges, mert nem tudunk másik országról, ahol a kisebbségben lévő, más nemzetiségi kultúrát is ápoló közösségek egy egész hétig jelen lehetnek fővárosuk Nemzeti Színházában. A Színházi Világnapon, március 27-én a Magyarországi Nemzetiségek Színházi Társulata nemzetiségi performanszal állt elő, meghívott vendégként pedig a győri Czinka Társulat mutatta be táncszínházi előadását. A tehetséges színházi műhelyek kivételes színvonalú előadásokkal várták a közönséget és újdonságokkal is készültek. Hat kiemelt előadás versenyprogramban méretette meg magát, amelyet a **Pataki András**, **Rátóti Zoltán** és **Vajda Márta** alkotta zsűri értékelt. A Fesztivál záróeseményeként az *Esthajnal* című előadást mutatták be **Vidnyánszky Attila** rendezésében a Nemzeti Színház Nagyszínpadán. Ezt követően hirdették ki az egyes kategóriákban a versenyprogramban résztvevő színházak eredményeit.

A JELEN/LÉT Fesztivál Magyarország Kormánya, a Nemzeti Kulturális Alap, a Miniszterelnökség Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága, a Nemzeti Színház és a KIM támogatásával valósult meg.

A következőkben a résztvevő színházak fesztiválon bemutatott előadásait mutatjuk be.

Amfiteatro Görög Nemzetiségi Színház

Szophoklész: Antigoné

(tragédia görög nyelven magyar felirattal)

Az Antigoné című előadás Szophoklész ókori, örök érvényű drámájának modern adaptációja. Az előadás a tragédia egyik alap-ellentmondását próbálja sajátos megközelítésben bemutatni: a látszat és valóság megkülönböztetésének lélektani rezzenéseit követi, mai világunk, sorsunk felismeréseinek válaszreakcióit vizsgálva. Napjaink válságokkal terhes világában az ember globális kiszolgáltatottságában, túlélésének érdekében fogódzókat keres, melyeket kizárólag múltunk erkölcsi-etikai történetiségének vázszerkezetében találhat meg. Szophoklész Antigoné drámájának intenciói kétezer év óta érvényesek. Újraértelmezésük, a mű időszerű adaptációja egy színházi előadás keretében tényleges segítséget nyújthat „létünk bonyolult létszerkezeté” értelmezésének szövevényében. *Platon* és *Arisztotelész* sok mindenben ellentmondott egymásnak, de a demokrácia szükségességét mindketten pejoratív módon ítélték meg. Pontosan látták, hogy a közérdek és a magánszféra nehezen egyeztethető össze. Az Antigoné nemcsak a zsarnokság és a testvéri szeretet összetűzése, hanem a közösség és az egyéni érdek követelményének emblematikus problémafelvetése. Az ember rendeltetésének nincs más lehetősége, mintsem ennek a feloldhatatlan ellentmondásnak a „harmonikus rendbe állítása”, az erre való okvetlen törekvés. Ebben az útkeresésben válhat az ember Szophoklész nyomán a „legcsodálatosabb lény”. Az előadásban szakmailag elismert Magyarországon élő görög színészek, táncosok, zenészek, artisták játszanak, szobrász-, rajz- és fotóművész vesz részt. Hozzájuk görögországi színészek is társulnak, akik a hídépítés alappilléreit teszik le Magyarország és Görögország színjátása között. A hazai nemzetiségi életben kuriózumnak számító zenészek szólaltatják meg különleges hangsze-

reiket. Az előadás során megismerjük a török duda, a hárfá, a parasztfurulya, a görög klarinét és többfajta ütős zeneszerszám hangjait is.

Antigoné: Kotsona Eleni

Izsméné: Fülöp Izabella

Kreon: Kollatos Fotios

Kar/hírnök: Álmosd Phaedra

Haimon: Peták Róbert

Tiresias: Peták Róbert / Kollatos Fotios

Kórus: Radis Afrodite, Wastl Akilina, Nikolaidou Phaedra,
Efstratiades Zoi

Táncosok: Bodócs Diána, Bokrossy Barbara, Béres Fanni, Dévai
Fanni, László Báborka, Németh Laura

Artisták: Nagy Zsuzsanna és csapata

Zenészek: Kollatos Jorgos, Stefopoulos Alekos, Nizalowski Fanni

Koreográfus: Bokrossy Barbara

Jelmez: Álmosd Phaedra

Rendező: Kollatos Fotios

ANI – Budavári Örmény Színház

Lelkigyakorlat

(magyar nyelvű előadás)

T. Pataki László ezúttal *Majthényi* Anna, Madách Imre édesanyjának szemszögéből vizsgálja az anyós-meny viszonyt. A színmű a Lidérc-láng párja: mindenki talál benne igaz vádat és saját helyzetére is gondolhat, miközben a Tragédia írói nagysága nem csorbul.

Csiky Gergely: Bozóti Márta

(magyar nyelvű előadás)

Csiky Gergely korának problémája, a pénz, ma is aktuális. A hitelezők kegyetlensége, a szegény emberek kijátszása a törvények körmönfont alkalmazásával megkeseríti a rászorulókat életét. Egy csőd, egy végrehajtás földönfutókká teszi a becsületes embereket, fiatal életeket törhet meg. A címszereplő iszonyú belső küzdelme árán, a tragédia árnyékában mégis jóra fordul élete, a sors igazságot szolgáltat.

A darabot 140 éve a Nemzeti Színház mutatta be Jászai Mari főszereplésével. Az ANI – Budavári Örmény Színház Csiky Gergely magyar örmény szerző Jászai Marinak írt szerepe felelevenítésével a nagy magyar tragika emlékének tiszteleg születésének 175. évfordulója alkalmából.

Artashat Örmény Nemzetiségi Színház

Zumba

(egyfelvonásos monokomédia/tragédia örmény zenei betétekkel magyar nyelven)

A színdarab központi eleme a főszereplő: egy középkorú, mai modern nő figurája, Z generációs gyermekek édesanyja, energikus, karrierista nő. Annak ellenére, hogy tinédzser korában teljesen más tervei voltak, most egy multinacionális cégnél dolgozik. Rohan egyik helyről a másikra, intézi a családjá ügyeit, ápolja demens édesapját. Férje, ahol tud, segít, de egyre ritkábban partnere az örmény nemzetiségű nőnek, aki másságával, különböző nyelvi környezetével, hagyományaival és nemzetiségi kultúrájával anno levette a lábáról a magyar nemzetiségű

Lusztine: Álmosd Phaedra
Báb: Bolyóczki Zsófi
Produkción vezető: Tóth G.-Keller
Linda
Író, rendező: Antal Tímea
Rendező asszisztens: Antal
Enikő

Zeneszerző: Arany Tamás
Hangszerelés: Derzsi György
Díszlet: Ondraschek Péter,
Magyar Romana, Sajben Tibor
Kellék, jelmez: Muladi Klára
Koreográfus: Borbély Kriszta
Zenei vezető: Endrődi Ágnes
Hangmérnök: Bachraty Gábor
Fénytechnika: Czibor Attila
Dalszöveg: Lénárt László

férfit. Kezdenek elhidegülni egymástól, de próbálják egyben tartani a kapcsolatukat, mert van bennünk annyi szeretet, ami tovább tudja őket lendíteni ezen a válságon. Aggódnak egymásért és vannak néha intim pillanataik is. A nő jó humorú, szókimondó, igazi vagány csaj. A túlhajszoltság miatt sokat cigarettázik és feszültségoldásnak lecsúszik egy kevés borocska is. Sportol, szinte minden edzésformát kipróbált már, de legjobban a zumbát szereti. Ezekon a táncórákon érzi magát a legjobban, itt tudja elfelejteni minden nyűgét, baját, kiadni a frusztrációját. Miközben megszokott mindennapjait éli, egy pillanat alatt omlik rá az álvilága, és elementáris erővel tör elő a való élet. Ekkor döntenie kell, hogyan folytatja tovább az életét... Vagy egyáltalán folytatja-e?

Kerek élet fája – zenés világutazás egy esztendőn át

(zenés ifjúsági előadás magyar nyelven)

„Népszokásainkat hosszú évszázadok és nemzedékek alakították, és adták át örökségül. Népünknel az esztendő átéléséből kitűnik, hogy a jeles napokhoz fűződő szokások, hagyományok és hiedelmek, az örök jövődőt szolgálják.”
(Bálint Sándor: Az esztendő néprajza)

Az idő meg nem áll, forog tovább, a kerek életben egy a biztos, a változás. Mit szólnátok ahhoz, ha végre megismerhetnétek az őszt, a tavaszt s a többi évszakot? Kíváncsiak vagytok, mit csinálhatnak, hogy élnek, mire vannak, kire várnak, mit éreznek? El tudjátok képzelni, kik lehetnek a hónapok, s a kerek életben mit ronthatunk el mi, a nagyok? Mi a rossz és mi a jó, és mi a megbocsájtható? Mi az ünnep, a szeretet, a hagyomány és a közösség veled? Lesz itt móka, kacagás, zene, tánc... az idő repít, s körbe fonja az évet, s az életet. Elrepít a szelek szárnyán, oda, ahol még te sem jártál. Ha eljössz, én utazom veled!

Az Artashat Örmény Nemzetiségi Színház és a Fellegjáró Társulat koprodukcója, a Kerek élet fája című zenés színpadi mű célja, hogy a gyermekek számára az örmény és magyar kultúra ünnepeinek, hagyományainak, népszokásainak megértését, átélését, megismerését segítse, a jeles napokra hangolódást szolgálja. Ismeretátadást, közelítést ad a gyökerekhez, megtartó hálót és erőt, közösséggé formálást és formálódást nyújt a népdalok, népszokások, színes hagyományok és ünnepek mentén. A szórakoztató, látványos színpadkép mellett a zenei köntösben a hangszerek éppúgy jelen vannak, mint a kerettörténetben megjelenő négy színész alakja, az élő zenekari kíséret, valamint a gyermekek szuggesztív jelenléte koreográfus /rendező segítségével.

A játék egy stilizált térben zajlik egy három méter magas, belsejében csigalépcsővel kialakított vasszerkezetű kasírozott fa, a kerek élet fája körül. A háttérben egy jól világítható kifeszített vászonnal, mely akár papirusztekercshez, akár diafilmhez vagy könyvhöz hasonlítható, két oldalán ki- és betekerhető felülettel. Az egyes évszakokat jellegzetes díszletek, kellékek és játékelemek – mint például szekér, kis kordé, gyepszőnyeg, szalma, hólabdák és hógömbök sokasága – jelenítik meg. Ebben a térben mozognak az évszakokat megszemélyesítő színészek, valamint a hónapocskák játékaik fényeffektusok kíséretében. A látványban hangsúlyosak a harsányabb, figyelemfelkeltőbb színek, hogy a gyermekek számára az örmény és magyar kultúra ünnepei, hagyományai, népszokásai minél érthetőbbek, megismerhetőbbek legyenek. A játéktérben projektor segítségével vizuális hatásokat, szín- és látványvilágokat érnek el.

Évszakok: Sövegjártó Áron, Gyenis Erika, Endrődi Ágnes, Gyurity István Stipo
Szél: Tóth G.-Keller Linda
Író: Tóth Tamás
Rendező: Gyurity István Stipo

Aranyeső a családomra

(zenés roma komédia magyar nyelven)

A társulat hiánypótló előadásával a mindennapok szürkeségéből szeretné kibillenteni a nézőket. A fergeteges cigány témájú bohózat egy roma család (apa, anya, gyerek, nagymama) egy napját hivatott bemutatni. A családfő és a család egyetlen fia is felsőfokú végzettséggel rendelkezik. Vajon mennyire segíti a család boldogulását az, hogy ketten is szereztek már közülük diplomát? Vajon a többségi társadalom mennyire befogadó a diplomás romákkal szemben? A több nemzedék együttélése sok-sok konfliktust és még több mulatságos szituációt teremt a helyzetkomikum, a nyelvi humor, a tánc és énekbetétek segítségével.

Jusztina – anya (háztartásbeli): Jónás Judit
Kálmán – apa (munkakereső): D. Horváth Károly
Anyuka – Kálmán anyja (enyhén demens): Weisz Ildikó
Ronaldo – fiúgyermek (tanuló): Kovács Dominik
Zenei közreműködő: Romano Glaszo Együttes
Munkatárs: Hanyi Szonja Sára

Czinka Társulat

Czinka Társulat

Doja, a cigánytündér

(táncjáték magyar nyelven)

Hallottátok már Doja, a cigánytündér történetét? Lesz itt: szerelem, árulás, csodatételek, sírás, nevetés, és persze sok-sok tánc. Az izgalmas kalandok közepette pedig az is kiderül mi az, ami minden kincsnél többet érhet...

Zurkoja: Eva Javorská / Enyingi Zsófi
Doja: Balázs Henrietta
Csádi: Szabó Róbert
Vutár: Sipos Balázs
Mutó: Papp Csaba
Runó, a gigoló: Oláh Márkó
Cigánylányok: Árgyelán Edina Kitti, Kiss Virág, Zelei Janka
Szüllások: Palyov Attila, Teremy Samu, Strassburger Csaba, Teremy Dorka
Szakmai tanácsadó: Nyári Oszkár
Rendezőasszisztens: Szabó Róbert
Rendező/koreográfus: Oláh Márkó

Zenei összeállító: Oláh Gergő
Jelmez: Balázs Henrietta
Díszlet: Budai Károly
Hangtechnikus: Kiss László
Fénytechnikus: Valach Vendel
Koreográfus: Szabó Róbert
Dramaturg: Eva Rorian Javorská

Oscar Wilde: Bunbury, oder: es ist wichtig, ernst zu sein / Bunbury, avagy az őszinteség fontos

(komédia német nyelven, 16 éves kortól)

„A társadalom sokszor megbocsát a bűnösnek. Az álmodozónak soha.”
(Oscar Wilde)

Az elegáns könnyedség zseniális mestere, legnagyobb színpadi sikerében, a Bunbury-ben briliáns poénok lenyűgöző tűzijátékát hozta létre. A viharos cselekmény középpontjában két szabadelvű agglegény áll, akik belehabarodnak két öntörvényű ifjú hölgybe. Hogy mit is jelent a „bunburyzálás”, ki kit szeret igazán, ki kit és miért csal meg? Kiderül az uralkodó erkölcsi normákat feszegető kétértelmű játék fergeteges fináléjában.

Az író számára a kor normáiból való kitörési kísérlet tragikus véget ért: amikor magánélete nyilvánosságra került, hírneve csúcsáról a feneketlen mélységbe zuhant. Kitzsította az a társadalom, amelynek mindaddig a középpontjában tündökölt. A Bunbury-ben Oscar Wilde szelleme ugyanakkor győzedelmeskedik sorsa felett – a nézők legnagyobb öröme, akik a látszatról és a valóságról szóló rafinált komédia révén pompás színházi este részeseivé válhatnak.

Algernon Moncrieff: Otto Beckmann

John Worthing: Jonas Gundelach

Lane, az inas / Chasuble tiszteletes: Dezső Horgász

Lady Bracknell / Grisby, az adósságbehajtó: Paul Wiehe

Gwendolen Fairfax: Melissa Hermann

Cecily Cardew: Perrine Martin

Miss Prism, a nevelőnő: Eszter Sipos

Merriman, a cseléd: Noémi Palya

Díszlet: Thomas Bruner

Jelmez: Ondraschek Péter

Zene: Thomas Unruh

Dramaturg: Otto Beckmann

Rendező: Georg Büttel

Karaván Színház

Ingmar Bergman: Jelenetek egy házasságból

(kétfelvonásos színmű magyar nyelven)

Van abban valami megrendítően izgalmas, ha Ingmar Bergman mélységesen pontos látteleletét egy házasság széthullásáról valódi színész-házaspár játssza el. Lehet-e tisztább forrásból meríteni ihletet a kíméletlen őszinteség, az egoizmus, a vonzalom, a törődés, a gyűlölet, a cserbenhagyás, az önfeláldozás, az érzelmi zsarolás vagy az egymásra szomjazás bemutatására? A mennyország és a pokol is ott rejlik a tárunkban, a kettő közt pedig hullámvasúton utaztat minket Bergman, ahol jó, ha olyanok kalauzolnak, akik értenek hozzá. Az előadás a Karaván Színház és a Csiky Gergely Színház koprodukciójában készült.

Marianne: Nyári Szilvia

Johann: Nyári Oszkár

Fordította: Osztovits Cecília

Dramaturg: Nyári Szilvia

Zenét szerelte, dalszöveg, ének: Beck Zoltán

Zenei felvételek hangmérnöke: Ligeti György

Díszlettervező: Hatvani Mónika – Szalai József
Jelmeztervező: Urbancsek Adél
Videó: Simara László
Világítástervező: Memlaur Imre
Szcenikai vezető: Szalai József
Ügyelő / Segédrendező: Kocsmáros Vivien
Játékmester: Fándly Csaba

Zenemenő

(interaktív zenetörténeti előadás magyar nyelven)

A Zenemenő című interaktív zenetörténeti előadást elsősorban 4-8. osztályos gyerekeknek tervezte a társulat, de felnőtteknek is nagy élvezetet nyújt. A gyerekek szórakoztató módon – talán életükben először, de remélhetőleg nem utoljára – találkozhatnak a komolyzenével. Az előadás egy zenetörténeti ívre van felfűzve, amit megszakítanak, illetve ízéssé, színessé tesznek a bohóctréfák, az animált kvízek és egyéb interaktív részek. A zenetörténeti kiselőadást audiovizuális illusztráció teszi szemléletesebbé. A produkció úgy reflektál a gyerekek életkori sajátosságaira, hogy figyelembe veszi előzetes ismereteiket, érdekessé, emberivé, személyessé és közvetlenné teszi a műveltségi anyag átadását. Kérdéseket kapnak, bevonják őket a zenélésbe is. Olyan kultúrtörténeti ismereteket kapnak, amikről az iskolában valószínűleg nem hallanak. Mindezt úgy, hogy ne kötelezőnek éljék meg, hanem a felfedezés izgalma jellemezze az egész produkciót, hogy megkedvelhessék ezeket a remekműveket, a komolyzenei kincset.

Narrátor és hegedűművész: Baranyi Zoltán

Zongoraművész: Banyák József

Klarinétművész: Babindák István

Gordonkaművész: Prekup Zsolt

Díszlet: Nyári Oszkár

Jelmez: Nyári Szilvia

Világítás: Kalóz István

Digitális látvány: Papp László

Fotók, videófelvételek: Simara

László, Nyári Pál

Asszisztens: Baranyi Csaba

Rendező: Nyári Oszkár

Magyarországi Nemzetiségek Színházi Társulata

Nemzetiségi Performansz

(zenés-táncos egyfelvonásos, melyben valamennyi hazai nemzetiség megszólal anyanyelvén)

Mi történik, ha a különböző nemzetek fiai és lányai egy társaságba kerülnek, és egy asztalhoz ülnek? Mi van akkor, ha ezután megpróbálják közös nevezőre hozni saját énjüket, személyiségüket, szenvedélyüket, forróvérűségüket vagy olykor hűvös szenvtelenségüket? Talán szokásaikat is meg tudják kedveltetni egymással? Vajon értik és megértik egymást? Egyáltalán tudnak egy „nyelvet” beszélni? Segít ebben a jóféle magyar pálinka és a terített asztal, melynél az események történnek velünk és természetesen a nézőkkel is. Az össznemzetiségi

kavalkádban nem csupán a jelmezek színesek, hanem a jellemek is. A tizenhárom történelmi nemzetiségből egy-egy színész, előadóművész mutatja be nemzetisége színes kultúráját. A zenés, táncos műben a dalokat művészeink anyanyelvükön adják elő. Az izgalmas és élénk egyfelvonásos darabot a pompás népviseletek teszik még egyedibbé.

Magyarországi Szerb Színház

Zub oca/ Az atya foga

(zenés komédia szerb nyelven)

Egy közepes méretű bányászi falu nem a világ – annak, aki csak hallott róla. De aki itt él, az bizony épp az ellenkezőjét gondolja. Mert megtalálható itt minden, amitől boldog lehet, na meg szerencsétlen is az ember. Élt ebben a faluban két pravoszláv pap. Ezek ketten úgy egészítették ki egymást, mint zsák a foltját. S hogy mikor melyik a zsák vagy a folt, ők sem tudták. Mint ahogy azt sem, hogy felettébb furcsa történetük egyszer majd megíratik. Mindketten – családjukkal együtt – nagy tiszteletnek örvendenek a falusiak körében. Bőségben, békességben élnek. Lányaik, Julcsa és Melánia a legjobb barátnők. A falu békéjét és idilljét egy fiatal és jóképű tanár, Petrovity Péró érkezése zavarja meg, aki miatt rivalizálás tör ki a két papné, Perszida és Szidónia között. Mindketten azt szeretnék, ha a tanár feleségül venné a lányát, ami számos komikus és drámai helyzethez vezet. A papnék intrikáikkal és azon próbálkozásaikkal, hogy lenyűgözzék a tanárt, egyre nagyobb szakadékokat teremtenek a két család között. A helyzet akkor fokozódik igazán, amikor Szpiridon atya fizikailag támadja meg Kirill atyát. A verekedés híre gyorsan elterjed a faluban, számos pletykát és túlzást indítva útjára, ami tovább rontja a helyzetet. A megbékélési kísérletek ellenállásba ütköznek, különösen Perszida részéről, aki bosszúra vágyik. A templomi bíróság megpróbál véget vetni a viszálynak, de sikertelenül. Az összes nézeteltérés és konfliktus ellenére azonban, mégis boldog befejezés következik... De, ez már egy másik történet.

Kirill atya: Kákonyi Tibor

Szpiridon atya: Wischer Johann

Szidónia asszony, Szpiridon atya felesége: Dienes Hajdú Sára

Perszida asszony, Kirill atya felesége: Topolcsányi Laura

Melánia, Kirill és Perszida lánya: Laczko Alisza

Julcsa, Szpiridon és Szidónia lánya: Kargina Anasztázia

Árkádije egyházi: Csernik Árpád

Erzsi kettősügnök: Szorcsik Kriszta

Petrovity Péró, az új tanító: Gyorgyev Bránimír

Sácó, Szpiridon atya kertszomszédja: Molnár Zoltán

Püspök/ narrátor: Rusz Milán

Szcenikus: Prágai Tibor

Jelmez: Szélyes Andrea

Zene, dalszöveg: Rusz Milán

Koreográfus: Gyorgyev Bránimír

Rendezőasszisztens: Bacszi Katarin

Rendező: Pataki András

Da mi bog da / Csak adná az ég

(dal- és videóklip-premier szerb nyelven)

A Szerb Kulturális Központ projektje dal a szeretetről, honvágyról és összetartozásról. A tavalyi évben a Szerb Kulturális Központ a magyarországi szerb közösség fiatal művészeinek közreműködésével életre hívott egy dalt, valamint egy videóklipet, melyeket az alkotók

az Optáció elnevezésű történelmi eseménynek szenteltek. Az első világháborút követő történelmi esemény során a magyarországi szerb közösség több mint kétharmada vándorolt vissza az óhazába, a Szerb–Horvát–Szlovén Királyságba, ahol tragikus sors várta őket: megfelelő lakhatási körülmények híján évekig vagonokban kellett élniük, sokan közülük megpróbálták visszatérni Magyarországra. A dal, bár történelmi ihletésű, témái univerzálisak, így ki-ki átélheti a mesét a szeretről, honvágyról és összetartozásról.

A videoklipben szerepelnek: Kákonyi Tibor, Brezic Andrea, Arsic Stevan, Stankovic Aleksija, Markovic Nikola, Bäsits Branka (ének), Ember Léna (ének), Ember Márk (ének), Krkeljics Mirkó Mitár (ének), Kotorcevic Dusan

Zene: Ember Márk

Szöveg: Krkeljics Mirkó Mitár

Videoklip: Sibalin György

Rendező: Jurkovits Zorica

Duh je naša domovina

(színmű szerb nyelven)

Az előadás Danilo Kiš író életrajza. Háborús gyermekkorát, az irodalmi sikerek tüskés útját és a korai halált irodalmi műveiből, interjúiból és leveleiből vett szavak és helyzetek mutatják be. Ahogy Kiš állítja magáról: ő író, és nincs más sorsa a könyvekben szereplőn kívül. Története ezért két nyelven – szerbül és magyarul – szól a darabban. Ez a színdarab úgy mutatja be Kišt, mint aki egyenlő felelőséget érez az igazság megírásában és az igazság megélésében; Kiš, mint művész, aki egyrészt tisztában van az irodalom lírai erejével, másrészt az irodalom politikai tehetetlenségével. Irodalmi és élettörténete a dokumentum és az álom elválaszthatatlan összefonódásában bontakozik ki, írásos munkája mintájára.

Jávor „Pali” utolsó mulatása

(zenés színmű magyar nyelven)

1959 augusztusában a Városmajori Kórház udvarában, egy kórterem ablaka alatt muzsikus cigányok zenéjükkel gyógyítgatják beteg társukat. Váratlanul megjelenik Jávor Pál, a színészlegenda, a magyar film korabeli királya, aki szintén a kórház ápolója. Mulatni szeretne, még egyszer... és szeretné elmondani mindenkori „bizalmasainak”, a cigányzenészeknek, mi történt vele eddigi élete során: kik voltak a szülei, miként lett színész, hogyan ismerte meg a feleségét, mi történt vele a koncentrációs táborban és hogyan fogadták a hollywoodi álomgyárban. Szereti, ha Jávor „Pali”-nak nevezik, miközben mondanójába belesúríti véleményét az önkényről, legyen az társadalmi, szakmai vagy magánéleti. Végigvezet minket a magyar film és színjátszás egyik hős-korszakán. Mindeközben szeret, imádkozik, és mulat, mulat, mulat...

Prímás: Suki István vagy Mikó István vagy Lakatos Miklós vagy Lakatos Mihály

Lakatos Tóni: Rusz Márk Milán

Jelmez: Kovács Yvette Alida

Rendezőasszisztens, sűgő:

Kabódi Szilvia

Írta, rendezte: Rusz Márk Milán

Magyarországi Ukrán Nemzetiségi Színház

Katerina

(dráma ukrán nyelven)

Mikola Arkasz Katerina című operája – amely Tarasz Sevcsenko azonos című verse alapján készült – a XVIII. század végi ukrán valóságban játszódó dráma egy nő (a vezérfiú anyja) tragikus sorsáról.

Katerina, a fiatal falusi lány beleszeret a muszka Ivánba, a cári hadsereg tisztjébe. Szülei hiába kérik, hogy ne kösse vele össze a sorsát,

a lány minden figyelmeztetés ellenére teret enged az Iván iránti érzelmeinek. A férfi boldog jövőt ígér, ám a moszkvai hadsereg hamarosan hadjáratra indul, és Katerina ott marad megesetten. Andrij, a falusi fiú őszintén szerelmes Katerinába, meg is kéri a kezét, de a fiatal lány szerelmes szíve bízik abban, hogy gyermeke apja visszatér. Katerina szülei nem bírják elviselni a szegényt, ezért kitagadják és elzavarják a háztól a lányukat, aki gyermekével együtt elhagyja a szülőfaluját és Iván keresésére indul. A hosszú úttól kimerült Katerina összetalálkozik a sereggel, amelyet Iván vezet, de a férfi úgy tesz, mintha nem ismerné, és megtagadja a fiát. Katerina ezt már nem bírja ki: fiát árvává téve öngyilkos lesz.

Malko Teatro

Piroska

(gyerekmusical bolgár nyelven)

A világirodalom egyik legismertebb meséjére azért esett a társulat választása, mert a neves bolgár zeneszerző, Alexander *Vladigerov* remek zenét írt hozzá. Öt lány adja elő: mind az öten jól énekelnek, kiválóan beszélnek bolgárul és van némi színpadi gyakorlatuk. Az előadásban a koncertszerű éneklés keveredik a mesemondással. Mindenki énekel, mindenki mesél, mindenki több szerepet játszik. A szereplőket háromtagú zenekar kíséri. A zenei vezető *Simon Attila*, a társulat tagja, ő tanította be a dalokat, irányítja és vezényli az előadást.

Szereplők: Muszev Natalie, Pap Nika, Pap Lili, Krasztev Alíz, Katona Viktória

Zenészek: Gyányi Tamás – nagybőgő, Sándor Norbert – klarinét, Simon Attila – zongora, és a *Wladigeroff Trió* – Ekaterina *Wladigerova* (zongora, ének), Alekszandar

Díszlet, jelmez, bábtervező: Orosz Klaudia

Rendező: C. Nagy István

Nemzeti Színház

Esthajnal

(zenés-táncos színpadi mű magyar nyelven)

Makszim *Gorkij* első, 1892-ben nyomtatásban is megjelent elbeszélése, a romantikus hangvételő, tragikus szerelmi történetet elmesélő *Makar Csudra* a neves orosz író egyik legnépszerűbb prózai műve, amely alapján több feldolgozás is készült. A legismertebb ezek közül az 1976-ban kiugró sikerrel bemutatott, Emil *Loteanu* által rendezett zenés játékfilm, az „A cigánytábor az égbe megy”, amely azóta is a szovjet filmművészet legnézettebb alkotásai közé tartozik.

A vén *Makar Csudra* által elmondott legenda egy büszke cigányfiú, *Lojko Zobar* és a gyönyörűségees cigánylány, *Esthajnal* találkozásáról szól, akik egymásba szeretnek, ám a szerelem mindent elsöprő érzését mégis béklyónak tartják, mert útjában áll a szabadságuknak. Mivel egyikük sem akar engedni a másiknak, *Lojko* végül megöli *Esthajnal*t.

A szerelem és szabadság fájdalmas ellentétének témája régóta foglalkoztatja *Szarka Tamás*t, a Ghymes együttes legendás költő-zeneszerzőjét, aki számos dalt komponált *Gorkij* elbeszéléseinek ihletésére. Megfogalmazása szerint az általa írt cigányballada „két gyönyörű, erős és büszke emberről szól, akiknek annyira erős a szabadságvágya, hogy nem bírják el a világ legszebb kötelékét, és inkább belehalnak”. *Szarka Tamás* új színpadi művének zenei világa az autentikus cigány

népzenében gyökerezik, a nagyszabású produkció látványos, lendületes táncokkal és drámai erejű színészi játékkal idézi meg a cigánység folklóráját, szenvedélyes lelkületét.

Makar Csudra, öreg, bölcs narrátor: Blaskó Péter
Lojko Zobar: Berettyán Nándor / Herczegh Péter
Esthajnal: Katona Kinga / Martos Hanga
Csiriklo: Rácz József
Danilo, Esthajnal apja: Nyári Oszkár m.v.
Javasasszony, cigányasszony: Nagy Mari / Szűcs Nelli
Seftelo: Bodrogi Gyula / Mikó István m.v.
Szentmihályi Vendel: Szarvas József
Fiatal cigány: Krauter Dávid Róbert e.h.
Anuncitána úriasszony, Lara: Szilágyi Ágota
Juliska, a kocsmáros sánta lánya: Polyák Anita e.h.
Zobar húga: Battai Lili Lujza e.h.
Bakó: Babindák Ernő m.v.
Esthajnal barátnői: – *Cinka:* Dobos Judit m.v.
– *Puszi:* Farkas Ramóna m.v. / Fenyvesi Krisztina m.v.
– *Baba:* Gábor Anita m.v. / Bakondi Jázmin m.v.
Csendőrpáncsnok: Bordás Roland
Két kokastollas csendőr: Madácsi István / Csabai József Márk
Lótolvaj: Séra Dániel e.h.
Táncdramaturg-koreográfus: Zs. Vincze Zsuzsa
Társrendező-koreográfus: Zsuráfszky Zoltán
Zeneszerző-író: Szarka Tamás
Díszlettervező: Galambos Péter
Jelmeztervező: Berzsényi Krisztina
Táncos szereplők jelmezei: Zs. Vincze Zsuzsa
Hangszerelés, stúdiómunkák: Farnbauer Péter
Szcenikus tervező: Tóth Kázmér
Korrepetitor: Vitus Eszter
Rendezőasszisztens: Vida Gábor
Rendező: Vidnyánszky Attila

Pécsi Horvát Színház

Terror

(interaktív bírósági tárgyalás két felvonásban horvát nyelven)

Ferdinand von Schirach sztárügyvéd lebilincselően izgalmas darabja egy tárgyalás történetét meséli el úgy, hogy a nézőket egy interaktív játékra invitálja. A Lufthansa Berlinből München felé tartó járatát eltéríti egy terrorista. A támadás célpontja a zsúfolásig megtelt müncheni stadion. Lars Koch vadászpilótának néhány perc leforgása alatt döntenie kell, lelövi-e a 164 utast szállító gépet, hogy megmentse a stadionban lévő hetvenezret, vagy sem. Néhány héttel később bírósági tárgyalás során kell számot adnia döntéséről. A színház tárgyalóteremmé változik, a nézők esküdtszék tagjaivá válnak, és a tárgyalás zárásaként leadott szavazatuk határozza majd meg az előadás végét. A kérdés az, hogy Lars Koch őrnagy bűnös-e. A színpadon különböző eszmék és ideológiák feszülnek egymásnak, de a nézőknek sincs más lehetősége, mint saját jogérzékére, etikai meggyőződésére hallgatva döntést hozni és aszerint szavazni az előadás végén.

A bíróság elnökösszonya: Tatjana Bertok
Lars Koch, vádlott: Armin Čatić
Biegler, védőügyvéd: Goran Smoljanović
Nelson, államügyész: Petra Bernarda Blašković

Hangmester: Laurer Tamás
Világosító: Specht Attila
Öltöztetőnő: Bunyevác Katalin
Kellékes: Kovácsevics József
Rendezőasszisztens: Béri Gyula
Rendező: Funk Iván

Christian Lauterbach: Dejan Fajfer
Franziska Meiser: Antonija Pintarić
Törvényszolga: Béri Gyula
Bírósági jegyzőkönyvvezető: Zsdrálné Géczi Gabriella
Díszlettervező: Erdős Jula
Jelmeztervező: Istvánfi Fruzsina
Fordította: Tomek Iván

Sokcsevits Dénes: Između sna i jave / Álom és valóság között

(egyfelvonásos előadás horvát és magyar nyelven)

Az előadás főhőse egy költő, akinek életét a színészek verseken keresztül mesélik el, illetve a táncosok jelképesen táncban jelenítik meg. A költő alakját több, valóban létező alkotó (*Pilinszky, Antun Branko Šimić, József Attila*) ihlette. Az ő és még néhány, lélekben és alkotásaiban, a Léthez való viszonyában rokon hangú költő verseit hallhatjuk az előadásban. A két női szereplő az Anya/Vetélytársnő és a Feleség/Szerető. A költő életét meghatározza az erős Anya személyisége, ettől nem tud szabadulni, még ha távol is van tőle (esetleg az Anya meg is halt már, de árnyéka ott van a költő felett). Bár szép szerelemként indul a költő kapcsolata a Szeretővel (Feleséggel), a kapcsolat végül kudarcba fullad, a költő magányos lesz, sodródik az életben, végül megbetegszik és meghal. A darab zárásaként elhangzó Pilinszky-vers (Mielőtt) mégis a Feltámadás reményét kínálja.

Szereplők: Gyurity István, Facskó Marica, Čarna Kršul
Táncművészek: Rónaki Nina, Tuboly Szilárd
Koreográfus: Vincze Balázs, Harangozó-díjas, Érdemes művész
Zeneszerző: Bókai Zoltán
Díszlet és jelmeztervező: Istvánfi Fruzsina
Hangmester: Laurer Tamás
Fénytechnika: Specht Attila
Kellékes: Zsdrál Zsolt
Öltöztetőnő: Bunyevác Katalin
A rendező asszisztense: Béri Gyula
Rendező: Gyurity István

Urartu Örmény Színház

Musza Dagh Musical

(musical magyar nyelven)

Franz Werfel világhírű regénye hét falu heroikus küzdelmét mutatja be az első világháború leple alatt elpusztításukra érkező török hadsereggel szemben. Szerelem, harc, ármány, áldozat és hősiesség igaz története, melynek tétje maga a túlélés. A Musza Dagh Musical a világon egyedülálló módon a mű legelső zenés adaptációja, melyet különleges, örmény motívumokból felépülő, sokszínű zenei környezetbe ágyaztak a szerzők, a szöveggönyvet jegyző *Diramerján Artin* és a zeneszerző *Ember Péter*, ennek eredményeként tizenhat dalból álló, nagyívű musical született. Az ősbemutatóra Budapesten került sor 2016-ban az Urartu Örmény Színház előadásában.

Hadúr: Sziráky Gábor
az *Urartu Örmény Színház táncosai*, Langó Bernadett vezetésével,
Havk Hagyományörző Örmény tánccsoport
Zeneszerző: Ember Péter
Szöveg: Diramerján Artin
Rendezte: Diramerján Artin

Gabriel Bagradjan: Tóth András
Juliette: Kovács Olga
Narrátor: Csizmadia Gabriella
Sztyepan, Bagradjan fia: ifj.
Diramerján Artin
Enver Pasa: Imre István
Talaat: Forró István
Lepsius lelkész: Baj László
Műdir: Sörös Miklós
Amerikai külügyminiszter: Nelson
Sahakjan
Iszkuhi: Haik Viktória
Örmény pap: Diramerján Artin

Tak zle, ako sa len dá / Annyira rossz, amennyire csak lehet

(színmű szlovák nyelven)

Öt történet szerelemről és sok minden másról. Viktor Csudai történetei a parkok padjain játszódnak, amik akarva-akaratlanul is a legkülönbébb emberi beszélgetések tanúivá válnak. E beszélgetések közös nevezője – eltekintve maguktól a padoktól –, az emberi kapcsolatok. Szeretetteljesek és kegyetlenek, örömteliek és fájdalmasak, de mindenekelőtt tökéletesen kiszámíthatatlanok. Amikor azt hiszed, ennél rosszabb már nem lehet..., de, lehet. Annyira rossz, amennyire csak lehet.

Szereplők: Gubík Ágnes, Jókai Ági / Holecskó Orsolya, Nagy András, Michal Spielmann / Marián Viskup

Dramaturg: Daniela Onodiová

Díszlet: Árva Nóra

Fény: Niederkirchner István, Laczkó Attila

Hang: Kunszt Gergő

Zene: Kunszt Gergő (az azonos című film zenei motívumainak felhasználásával)

Az *Annyira rossz, amennyire csak lehet* című dal szövege: Viktor Csudai, Marián Čurko Zeneje: Marián Čurko

Rendező: Nagy András

Indepente Theater

Embrevők

(dráma magyar nyelven)

1782-ben, Hont vármegyében eltűnt a mészáros. Bár a holtteste nem került elő, mégis az eset hatására több száz romát állítottak elő. A brutális kínzásokkal kicsikart vallomások alapján 131 embert ítélték el, 41-et nyilvánosan felakasztottak, lefejeztek, illetve kerékbe törtek. A túlélőket kényszermunkára ítélték, gyermekeiket pedig elvették tőlük, árvaházakba vagy parasztcsaládoknál helyezték el. Ennek a brutális eseménynek állít méltó emléket az Embrevők. A projektet a Nemzetközi Visegrad Alapból származó Visegrad-támogatások révén Csehország, Magyarország, Lengyelország és Szlovákia kormánya társfinanszírozzák. Az Alap küldetése a fenntartható regionális együttműködés előmozdítása Közép-Európában.

Játsszák: Csányi Dávid, Nemcsók Nóra

Írta: Boda-Novy Barnabás & Boda-Novy Emília, az élet és mindenki más.

Dramaturg: Bogya Tímea Éva

Zene: Varga Dávid

Dalszöveg: Horváth Kristóf

Rendező munkatársa: Szegedi Tamás András

Rendező: Boda-Novy Emília

Producer: Balogh Rodrigó

